

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 17621 posłów Dariusza Mateckiego, Bronisława Foltyna i Witolda Tumanowicza z 15 czerwca 2026 roku w sprawie przeznaczenia blisko 50 mln zł na projekt „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe”, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Ad 1.

Projekt „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe” jest projektem wieloletnim, realizowanym i finansowanym od 2013 r. (2013–2017 oraz 2020–2024) ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Obecnie 3. edycja projektu będzie realizowana w latach 2026–2031.

Projekt „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe” powstał z inicjatywy Państw - Darczyńców i wskazany jako projekt predefiniowany w Memorandum of Understanding dla Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz w Umowie ws. Programu *Kultura*. Oznacza to, że projekt nie był wybierany w ramach konkurencyjnego naboru wniosków, lecz został imiennie wskazany w dokumentach programowych jako konieczny do realizacji.

Formuła projektu predefiniowanego jest stosowana w odniesieniu do przedsięwzięć, których charakter, skala, znaczenie dla realizacji celów programu, wymiar partnerski lub potrzeba zapewnienia ciągłości wcześniejszych działań uzasadniają ich wskazanie bezpośrednio w dokumentach programowych. Inicjatywa wskazania projektu „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe” jako projektu predefiniowanego, jego budżetu, źródeł finansowania oraz partnerów z Państw-Darczyńców należała do Państw Darczyńców MF EOG i NMF i została zaakceptowana przez stronę Polską.

Ad 2.

Całkowity koszt projektu „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe” wynosi 50 112 941,57 PLN, z czego prawie 85% pochodzi z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, a 15% z budżetu państwa jako wkład krajowy strony polskiej.

Podział kosztów według lidera i partnerów projektu kształtuje się następująco:

- Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN - 41 112 941,57 PLN, co stanowi 82% wartości projektu;
- Centrum Falstad - 1 300 000,00 PLN, co stanowi 2,6% wartości projektu;
- Muzeum Żydowskie w Oslo - 450 000,00 PLN, co stanowi 0,90% wartości projektu;

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2520240.11362532.10757573

- Europejskie Centrum Wergelanda - 1 300 000,00 PLN, co stanowi 2,6% wartości projektu;
- HL-Senteret - 1 300 000,00 PLN, co stanowi 2,6% wartości projektu;
- Muzeum Żydowskie w Trondheim - 350 000,00 PLN, co stanowi 0,70% wartości projektu;
- Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma - 3 000 000,00 PLN, co stanowi 6% wartości projektu;
- Fundacja Forum Dialogu - 1 300 000,00 PLN, co stanowi 2,6% wartości projektu.

Podział kosztów według rodzaju działań/kategorii kosztów:

- koszty zarządzania - 4 492 165,00 PLN, co stanowi 9% wartości projektu,
- działania projektowe - 40 834 991,41 PLN, co stanowi 81% wartości projektu,
- promocja i ewaluacja projektu - 4 785 785,16 PLN, co stanowi 10% wartości projektu.

Ad 3.

Projekt dotyczy ochrony i popularyzacji dziedzictwa Żydów polskich, które jest integralną częścią historii i dziedzictwa kulturowego Polski. Zgodnie z opisem projektu jego celem jest m.in. rozwój edukacji historycznej i kulturowej, przeciwdziałanie antysemityzmowi i dezinformacji, digitalizacja i upowszechnianie zasobów historycznych, zwiększanie dostępności kultury oraz wspieranie lokalnych społeczności zaangażowanych w ochronę dziedzictwa żydowskiego w Polsce. Nie jest więc zasadne przeciwstawianie tego projektu instytucjom budującym polską tożsamość narodową. Dziedzictwo Żydów polskich jest częścią polskiego dziedzictwa narodowego i historii lokalnych społeczności w Polsce. Projekt nie zastępuje krajowej polityki finansowania instytucji kultury, lecz realizuje cele Programu *Kultura*.

Ad 4.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie występowało do państwa Izrael, instytucji izraelskich, organizacji żydowskich ani międzynarodowych fundacji żydowskich o współfinansowanie projektu „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe”.

Finansowanie projektu zostało określone w omówionych w ad 1 dokumentach programowych uzgodnionych ze stroną Darczyńców. W przypadku tego projektu źródłami finansowania są środki Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz wymagany wkład krajowy strony polskiej.

Ad 5.

Działania podejmowane w ramach projektu „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe” będą odzwierciedlać rzetelne i wieloaspektowe podejście do historii Polski. Zagadnienia związane z historią po 1945 r. będą podejmowane w szczególności podczas debat, dyskusji i konferencji naukowych, natomiast dobór poruszanych kwestii oraz bohaterów poszczególnych działań będzie należał do ich koordynatorów oraz ekspertów merytorycznych.

Ad 6 i 7.

Projekt nie jest ukierunkowany na edukację dotyczącą represji komunistycznych w Polsce ani na badanie i prezentowanie historii okupacji sowieckiej na Kresach Wschodnich w latach 1939–1941.

Ad 8.

Celem projektu (i działalności Muzeum POLIN w ogóle) jest prezentowanie historii i dziedzictwa Żydów w Polsce w sposób rzetelny, oparty na wynikach badań naukowych.

Ad 9.

Działania realizowane w ramach projektu obejmują zagadnienia związane z pomocą udzielaną Żydom podczas niemieckiej okupacji. Jednym z najważniejszych przedsięwzięć w tym obszarze jest dwujęzyczny portal edukacyjny sprawiedliwi.org.pl, kompleksowo prezentujący tę tematykę. Portal stanowi największe i najbardziej wyczerpujące kompendium wiedzy poświęcone polskim Sprawiedliwym wśród Narodów Świata.

Ad 10.

Tak, przedstawię informacje w tym zakresie, jeżeli temat ten zostanie podniesiony podczas posiedzenia Komisji Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Środków Przekazu.

Z poważaniem

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/